

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації

проф. Гаврилюк С.В. _____

Протокол № __ від _____ 2019 р.

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
Кадрова безпека підприємства

підготовки магістра
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми «Управління фінансово-економічною безпекою»

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «Кадрова безпека підприємства» підготовки магістра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Управління фінансово-економічною безпекою». – 2019. – 17 с.

Розробники: Сак Т. В., к.е.н., доцент кафедри економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства
Волинець І. Г., к.е.н., доцент кафедри економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства

Рецензент: Полінкевич О. М., зав. кафедри економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства, д.е.н., професор

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства

протокол №2 від 30.09.2019 р.

Завідувач кафедри: _____ (Полінкевич О. М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету економіки та управління

протокол №2 від 02.10.2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Бегун С. І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5	073 Менеджмент	Рік навчання 1
		Семестр 9-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>	Управління фінансово-економічною безпекою	Лекції 28 год.
		Практичні (семінарські) 26 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 10 год.
	Магістр	Форма контролю: залік

Таблиця 1.2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5	073 Менеджмент	Рік навчання 1
		Семестр 11-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>	Управління фінансово-економічною безпекою	Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 12 год.
		Самостійна робота 114 год.
		Консультації 14 год.
	Магістр	Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Метою викладання дисципліни «Кадрова безпека підприємства» вивчення теоретичних основ і набуття практичних навичок проведення досліджень із проблем забезпечення кадрової безпеки підприємства.

Основними **завданнями** дисципліни «Кадрова безпека підприємства» є засвоєння основних принципів обґрунтування різних видів загроз кадровій

безпеці, методичних підходів до аналізу ризиків з боку персоналу та управління ними; оволодіння навичками самостійно визначати ступінь загальної захищеності конкретної організації від загроз її майновій та немайновій безпеці, інформаційній безпеці, пов'язаних із кадровим напрямом діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є діяльність працівників підприємств та пов'язані з ними ризики на підприємстві.

Завданнями забезпечення кадрової безпеки підприємства є: своєчасне виявлення реальних і потенційних загроз життєво важливим інтересам підприємства з боку персоналу; ефективна протидія і боротьба з чинниками, що перешкоджають реалізації законних інтересів компанії і її співробітників; збереження інтелектуальної та матеріальної власності підприємства; виявлення причин і джерел нанесення підприємству матеріального, психологічного, фізичного та іншого збитку з боку персоналу; розробка та реалізація механізму оперативного реагування на негативні умови і тенденції розвитку підприємства, що виникають; збір інформації, аналіз, оцінювання та запобігання небажаних і неправомірних дій співробітників відносно підприємства; запобігання проникнення в організацію кримінальних елементів і суб'єктів протиправної діяльності; формування вимог до співробітників щодо кадрової безпеки; складання нормативної документації, проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи, моніторинг системи кадрової безпеки.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Вивчення дисципліни «Кадрова безпека підприємства» є важливим елементом циклу професійної підготовки, які необхідні спеціалісту з управління фінансово-економічною безпекою в умовах розвитку нових соціально-економічних відносин, які в умовах динамічності та жорсткої конкуренції повинні орієнтуватися не лише на отримання прибутку, але й відповідати вимогам усіх зацікавлених сторін.

У процесі засвоєння навчальної дисципліни «Кадрова безпека підприємств» студент повинен:

знати:

- теоретичні поняття, категорії щодо забезпечення кадрової безпеки підприємства;
- особливості організації та управління кадровою безпекою на підприємстві;
- систематизований перелік загроз кадровій безпеці та сутність управління ризиками в роботі з персоналом підприємства;
- теоретичні аспекти протидії загрозам, пов'язаним із протиправними та недобросовісними діями персоналу підприємства;
- сутність основних методів протидії загрозам кадрової безпеки;
- методичні основи управління процесом забезпечення кадрової безпеки на підприємстві;
- інструментарій взаємодії служби безпеки з кадровою службою;

вміти:

- критично оцінювати вірогідності реалізації та масштаби негативних наслідків різних загроз за кадровим напрямом діяльності;
- визначати ступінь загальної захищеності конкретної організації від погроз її майновій та немайновій безпеці, що пов'язані з кадровим напрямом діяльності;
- визначати ефективність функціонування уповноважених інстанцій і посадових осіб в області протидії погрозам кадровій безпеці;
- виявляти ступінь потенційної лояльності різних категорій співробітників підприємства.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

**Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення
навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ЗК4	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети	Здатність до організації спеціального навчання співробітників правилам забезпечення кадрової безпеки підприємства
		Здатність до організації мотивації персоналу щодо ефективного забезпечення інформаційної та майнової безпеки підприємства
СК5	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління	Здатність до організації системи протидії відповідним загрозам, включаючи розподіл функцій, повноважень і відповідальності між суб'єктами управління
		Здатність до застосування методів протидії загрозам, пов'язаним із протиправними та недобросовісними діями персоналу підприємства
		Здатність до реалізації процесу відсіву потенційно нелояльних співробітників уже на стадії їх відбору в процесі праце-влаштування і під час проходження ними випробувального терміну
		Здатність до організації контролю відповідальності персоналу щодо дотримання відповідних правил і його лояльності
СК8	Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом	Здатність організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Для денної форми навчання:

Таблиця 4.1

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ.	Сам. роб.	Консул.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. <u>Поняття та зміст кадрової безпеки підприємства</u>					
Тема 1. Сутність та роль системи кадрової безпеки на підприємстві	11	2	2	7	-
Тема 2. Складові кадрової безпеки підприємства	12	2	2	7	1
Тема 3. Управління персоналом в системі менеджменту організацій	14	4	2	7	1
Тема 4. Формування колективу організації	12	2	2	7	1
Тема 5. Кадрова політика підприємства	12	2	2	7	1
Тема 6. Форми та методи управління кадровою безпекою організації	14	2	4	7	1
Разом за модулем 1	75	14	14	42	5
Модуль 2. <u>Система роботи з персоналом організації в контексті забезпечення безпеки підприємств</u>					
Тема 7. Оцінка персоналу	12	2	2	7	1
Тема 8. Професійний розвиток і навчання персоналу	12	2	2	7	1
Тема 9. Управління використанням персоналу	12	2	2	7	1
Тема 10. Протидії загрозам інформаційній та майновій безпеці підприємства з боку персоналу	14	4	2	7	1
Тема 11. Міжнародні стандарти соціальної відповідальності	12	2	2	8	-
Тема 12. Міжнародний досвід організації кадрової безпеки підприємства	13	2	2	8	1
Разом за модулем 2	75	14	12	44	5
Усього годин	150	28	26	86	10

Для заочної форми навчання:

Таблиця 4.2

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ.	Сам. роб.	Консул.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. <u>Поняття та зміст кадрової безпеки підприємства</u>					
Тема 1. Сутність та роль системи кадрової безпеки на підприємстві	12	1	1	9	1
Тема 2. Складові кадрової безпеки підприємства	13	1	1	10	1
Тема 3. Управління персоналом в системі менеджменту організацій	13	1	1	9	2
Тема 4. Формування колективу організації	12		1	10	1
Тема 5. Кадрова політика підприємства	12	1	1	9	1
Тема 6. Форми та методи управління кадровою безпекою організації	13	1	1	10	1
Разом за модулем 1	75	5	6	57	7
Модуль 2. <u>Система роботи з персоналом організації в контексті забезпечення безпеки підприємств</u>					
Тема 7. Оцінка персоналу	13	1	1	9	2
Тема 8. Професійний розвиток і навчання персоналу	13	1	1	10	1
Тема 9. Управління використанням персоналу	12	1	1	9	1
Тема 10. Протидії загрозам інформаційній та майновій безпеці підприємства з боку персоналу	13	1	1	10	1
Тема 11. Міжнародні стандарти соціальної відповідальності	11		1	9	1
Тема 12. Міжнародний досвід організації кадрової безпеки підприємства	12	1	1	10	1
Разом за модулем 2	75		6	57	7
Усього годин	150	10	12	114	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота студента над засвоєнням даної навчальної дисципліни містить вивчення і конспектування питань, що винесені на самостійне опрацювання, підготовку до доповідей, виступів на семінарських заняттях. За кожною з тем передбачено вивчення теоретичних питань, що вимагає від студентів роботи не тільки над навчально-методичною літературою, а й над матеріалами періодичних видань та законодавчими і нормативними актами.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

- вивчення лекційного матеріалу;
- робота з вивчення рекомендованої літератури;
- вивчення основних термінів та понять за темами навчальної дисципліни;
- підготовка до семінарських і практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування;
- контрольна перевірка кожним студентом особистих знань за запитаннями для самоконтролю.

Метою самостійної роботи студентів під час вивчення навчальної дисципліни «Кадрова безпека підприємства» є поглиблення і закріплення набутих знань з тем навчальної дисципліни, застосування їх для вирішення проблем підприємства та забезпечення ефективного функціонування та розвитку підприємства, формування власної точки зору з питань, що вивчаються.

Викладач використовує такі форми контролю самостійної роботи студентів:

- опитування на семінарських та практичних заняттях;
- тестування;
- перевірка вирішення творчих завдань;
- індивідуальні співбесіди зі студентами на консультаціях.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Поняття та роль системи кадрової безпеки в організації.
2. Суб'єкти та об'єкти кадрової безпеки підприємства.
3. Можливість застосування функцій кадрової безпеки на українських підприємствах.

4. Необхідність забезпечення кадрової безпеки на підприємстві.
5. Класифікація ризиків та загроз кадровій безпеці в зарубіжній науковій літературі.
6. Галузева специфіка забезпечення кадрової безпеки.
7. Особистісні характеристики працівника та їхня типологія.
8. Соціальна типологія характерів Е. Фрома: ставлення людини до життя, суспільства та моральних цінностей.
9. Виявлення конфліктних особистостей в організації.
10. Психологічні особливості поведінки людей: ірраціональність, зациклення, ефект натовпу, шок змін.
11. Соціально-психологічні стани, страхи та невпевненість співробітників.
12. Методи ухвалення рішень в організації. Делегування повноважень як джерело ризику.
13. Методи уникнення дискримінації в організації за різними ознаками.
14. Покарання за фізичне, психологічне та емоційне насильство на робочому місці.
15. Основні теорії лідерства. Можливість навчання лідерству.
16. Вивчення стратегій забезпечення кадрової безпеки на підприємстві.
17. Функції департаменту безпеки великої організації.
18. Методичні вимоги до організації та експлуатації системи управління кадровою безпекою.
19. Форми примушення співробітників: маніпуляції, психологічні ігри, рефлексивне управління, кризис-менеджмент.
20. Нейролінгвістичне програмування як метод маніпулювання персоналом організації.
21. Провокації як метод психологічного впливу.
22. Визначення можливих причин невдоволення співробітників підприємства роботою.
23. Розподіл функцій та відповідальності між інстанціями організації в області протидії загрозі переманювання персоналу.

24. Основні ознаки фальсифікації документів і методи їх виявлення.
25. Персональні дані співробітників організації як об'єкт замаху.
26. Систематизований перелік загроз інформаційній безпеці сучасного підприємства.
27. Управління персоналом з метою забезпечення інформаційної безпеки підприємства.
28. Основні методи реалізації загроз майновій безпеці організації.
29. Управління персоналом з метою забезпечення майнової безпеки підприємства.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальна робота в навчальному плані з дисципліни «Кадрова безпека підприємства» не передбачена.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік, який складають студенти в період заліково-екзаменаційної сесії.

Підсумкову оцінку (за 100-бальною шкалою) студент може набрати двома способами:

- 1) з урахуванням балів, набраних за результатами модульних контрольних робіт, без складання заліку;
- 2) без врахування балів за модульні контрольні роботи, але із складанням заліку.

В першому випадку підсумкова семестрова оцінка визначається як сума двох складових:

- сумарної кількості балів за поточне опитування з відповідних тем (40 балів);
- сумарної кількості балів за модульні контрольні роботи (60 балів).

У другому випадку (якщо студент протягом семестру не набрав 60 балів або хоче підвищити свій рейтинг – бали за модульні контрольні роботи не

враховуються), семестрова оцінка визначається як сума двох складових:

– сумарної кількості балів та поточне опитування з відповідних тем (40 балів);

– оцінки за залік (максимум 60 балів, з них 10 балів за кожне з трьох теоретичних питань та 30 балів за розв’язання трьох задач).

Таблиця 7.1

Поточний контроль (max = 40 балів)										Підсумковий контроль (max = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1										Модуль 2		
T1, T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11, T12	МКР 1	МКР 2	
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	30	30	100

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
67 – 74	D	
60 – 66	E	
1 – 59	Fx	Незараховано

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. 468 с.
2. Геєць В. М., Кизим М. О., Клебанова Т. С. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : монографія / за ред. В. М. Геєця . Х. : ВД ІНЖЕК, 2006. 240 с.

3. Кадрова безпека суб'єктів господарської діяльності: менеджмент інсайдерами: колект. моногр.; за заг. ред. проф. Сідака В. С. та проф. Мігус І. П. ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. Черкаси : Маклаут, 2012. 258 с.
4. Лашенко О. Ю. Кадрова безпека як підсистема в системі економічної безпеки підприємства. Суми : Видавництво «Довкілля», 2003. 326 с.
5. Мойсеєнко І. П., Марченко О.М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства : навч. посібник. Львів : Видавництво ЛДУВС, 2011. 380 с.
6. Нестеренко Г.О. Персонал: управління на засадах самоорганізації: навч. посіб. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. 350 с.
7. Панченко В. А. Методологічні засади протидії інсайдерам у системі кадрової безпеки підприємства : монографія. Харків : Мачулін, 2018. 386 с.
8. Подольчак Н.Ю. Карковська В.Я. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки: навчальний посібник: Львів: Ви-во ЛП, 2014. 268 с.
9. Селютін В. М., Яцун Л. М. Управління персоналом: Практикум [Електронний ресурс] : навч. посібник. Електрон. дані. Х. : ХДУХТ, 2018.
10. Теоретико-методологічні засади формування кадрової безпеки в системі публічного управління : колект. монографія / за ред. С. О. Борисевича ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : НАДУ, 2018. 303 с.
11. Управління персоналом та економіка праці : навч. посіб. ; за ред. проф. Погорелова М. І.; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Щедра садиба плюс : НТУ "ХП", 2015. 521 с.

Додаткова література

1. Безпека розвитку кадрового потенціалу підприємств : монографія / О. Ю. Родіонова [та ін.]. Луганськ : Ноулідж, 2011. 46 с.
2. Бутенко І. А. Теоретико-методичні засади управління персоналом промислового підприємства: монографія /; НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2015. 238 с.

3. Дериховська В.І. Взаємозв'язок розвитку персоналу та стратегії управління персоналом. *Бізнес Інформ*. 2013. № 7 (426). С. 341 – 347.
4. Довбня С.Б., Письменна О.О. Теоретичні основи прийняття рішень щодо формування кадрової стратегії підприємства. Системи прийняття рішень в економіці, техніці та організаційних сферах: від теорії до практики: колективна монографія. У 2 т. Т.1/За заг. редакцією Савчук Л.М. Павлоград, 2014. С. 373-389.
5. Єгорова О. С. Управління кадровою безпекою. URL: <http://masters.donntu.edu.ua/2010/diss.htm>.
6. Кравченко В.О. Кадрові ризики в системі управління персоналом організації. *Науковий журнал «Економіка і Фінанси»*. 2016. №3. С. 15–23. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1923>
7. Кузнецова Н.В. Роль организационной культуры в обеспечении кадровой безопасности. *Управление корпоративной культурой*. 2015. № 2. С. 86–95.
8. Лич Г.В. Стратегія управління трудовими ресурсами підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2011. № 4 (35). С. 53 - 56.
9. Механізм мотивації управлінського персоналу: [монографія] / М.С. Дороніна [та ін.] ; Харк. нац. екон. ун-т. Х., 2010. 240 с.
10. Мехеда Н., Дібровенко М. Кадрова безпека як складова економічної безпеки підприємства . URL: http://www.rusnauka.com/33_2012/Economics/5_119801.doc.htm;
11. Назарова Г. Передумови створення системи кадрової безпеки підприємства. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2010. Вип. 15. С. 34-37.
12. Подлужна Н., Єгорова О. Загрози кадровій безпеці та методи їх попередження в виробничо-комерційній діяльності підприємств. *Схід*. 2010. № 5. С. 56-60.
13. Стратегія управління персоналом підприємства : монографія / Орлов В. М. [та ін.] ; [за ред. проф. Воробієнка П. П.]. Одеса : Бондаренко М. О., 2015. 163 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Сутність та зміст кадрової безпеки підприємства.
2. Характеристика основних напрямів забезпечення кадрової безпеки підприємства.
3. Методи забезпечення кадрової безпеки підприємства.
4. Особливості використання спеціальних знань при забезпеченні кадрової безпеки. Моніторинг стану персоналу.
5. Мета, завдання та функції управління персоналом.
6. Основні поняття теорії управління персоналом.
7. Фактори впливу на людей в системі управління персоналом.
8. Класифікація та зміст принципів управління персоналом.
9. Зарубіжний досвід управління персоналом.
10. Персонал організації як суб'єкт та об'єкт управління. Структура персоналу організації.
11. Компетентність працівника: сутність та види.
12. Виробничий колектив як соціальна група.
13. Етапи створення і розвитку трудового колективу.
14. Формальні і неформальні групи, їх роль в діяльності організації.
15. Суть та стадії згуртованості колективу організації. Фактори, що впливають на згуртованість колективу.
16. Сутність та значення соціального розвитку колективу.
17. Взаємозв'язок стратегії управління персоналом та кадрової політики.
18. Поняття і типи кадрової політики. Етапи розробки кадрової політики організації.
19. Стратегічне управління персоналом організації.
20. Роль та призначення сучасних служб персоналу в організації.
21. Організаційне проектування кадрових служб.
22. Функції, права та відповідальність сучасних служб управління персоналом.
23. Інформаційне забезпечення служб персоналу.

24. Нормативно-правове забезпечення кадрових служб.
25. Сутність, цілі та завдання кадрового планування.
26. Аналіз внутрішніх та зовнішніх джерел залучення персоналу.
27. Планування та прогнозування чисельної потреби в персоналі організації.
28. Визначення витрат, необхідних для забезпечення організації робочою силою.
29. Трудова адаптація персоналу.
30. Зміст, завдання і основні підходи до оцінки роботи персоналу.
31. Процедура проведення оцінки персоналу.
32. Методи оцінки персоналу
33. Суть професійного розвитку персоналу.
34. Підвищення кваліфікації кадрів.
35. Політика забезпечення надійності персоналу.
36. Критерії оцінки надійності персоналу підприємства.
37. Сучасні технології забезпечення надійності персоналу.
38. Методи забезпечення надійності персоналу.
39. Основні напрями діяльності фахівців з економічної безпеки із забезпечення надійності персоналу.
40. Складові лояльності персоналу.
41. Чинники формування лояльності персоналу.
42. Рівні лояльності персоналу.
43. Показники лояльності персоналу.
44. Сучасні методи оцінки лояльності персоналу підприємства.
45. Формування кадрового резерву.
46. Управління плинністю кадрів на підприємстві.
47. Соціальне партнерство на підприємстві: суть і функції.
48. Оцінка ефективності діяльності служби персоналу організації.
49. Оцінка економічної і соціальної ефективності проектів, спрямованих на вдосконалення системи управління персоналом.
50. Організація та джерела залучення персоналу.

51. Суть контрактної форми найму.

52. Кадровий аудит.

53. Суть професійного розвитку та завдання управління ним.

Характеристика видів професійного навчання персоналу.

54. Методи і форми професійного розвитку. Підвищення кваліфікації кадрів (персоналу).

55. Зміцнення безпеки підприємства через навчання працівників.

56. Поняття політики безпеки.

57. Модель представлення системи інформаційної безпеки.

58. Загрози підприємству та шляхи їх запобігання.

59. Загальна характеристика забезпечення безпеки підприємств в іноземних державах.

60. Модель безпеки підприємства.